

HRVATSKI *glasnik*

Godina XVIII, broj 22

29. svibnja 2008.

cijena 100 Ft

**Državno hrvatsko hodočašće u organizaciji HDS-a
kaćmarskoj Vodici, 24. svibnja**

Komentar

Postoje li prioriteti?

Čovjek na neki način prisiljen je stjecati novac, jer u protivnome ne bi preživio. To se odnosi i na organizacije, ustanove itd. iza kojih su ljudi, koji rade na tome da i one prežive, da svoje djelovanje popune sadržajem. Takve su i naše manjinske organizacije, ustanove, stoga možda i nije svejedno osobe koje stoje iza njih na koji način upravljaju novcem, naime, one nisu odgovorne samo za svoj osobni proračun, nego za cijelu ustanovu ili organizaciju, koja okuplja mnogo ljudi. Jedan od načina stjecanja prihoda našim manjinskim ustanovama i organizacijama jest i potpora putem natječaja Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj. Zaklada je ovogodišnje rezultate natječaja za kulturu i vjerske programe, odnosno za tabore već objavila. Zavirivši u uspješne natječaje naših Hrvata, zapazila sam neke podatke koje su me potakle na razmišljanje. Domalo 140 natječaja (kod Hrvata) od kulturnih i vjerskih programa Zaklada je pozitivno ocijenila, a nema ni deset uspješnih natječaja narodnosnih tabora u kojima sudjeluje naša mladež. Od 140 natječaja manje od 30 programa su oni koji se vežu uza školske sadržaje, odnosno programe koje organizira neka odgojno-obrazovna ustanova, unatoč tomu što se na svim manjinskim forumima naglašava odlučujuća uloga škola glede očuvanja samosvijesti. Prema ovogodišnjim podacima, oveća svota potpore potroši se na kulturne programe, hodočašća, dane naselja, folklor. Nema stipendija za manjine pomoću kojih bi mogli odgojiti svoje stručnjake raznih područja. Sve se više susrećemo s teškoćama da se dijete ne upisuje u našu gimnaziju jer roditelj ne može snositi dodatne troškove putovanja, prehrane itd. Zaklada prilikom vrednovanja natječaja na prvom mjestu navodi uporabu manjinskog jezika kao prvotnu točku gledišta, ipak mi se čini da to nije dovoljno uzeto u obzir. Naravno, to nije lako predočiti, ali npr. pretpostavlja se, ako se radi o međunarodnoj priredbi ili programu, gdje su nazočni sudionici i iz matične nam domovine, da je uporaba materinskog jezika zajamčena. Ne osjeća se baš ni ravnoteža između potpore raznih programa, npr. za priređivanje običaja „fašnika” ili nekih jednostavnih običaja, što se na mnogim mjestima priređuje bez ikakve potpore, dodjeljuje se svota od 50–100 tisuća forinti, a za jedan međunarodni tabor ili priredbu daje se isto toliko. Često se potpomažu i dani naselja. Ne bi li trebale to financirati mjesne samouprave? Pomalo mi je smiješno da samouprava koja je zatvorila svoju manjinsku školu dobije potporu za dan naselja. Znam da pri ocjenjivanju ponajprije se gleda napisani natječaj na papiru, a što je iza toga, to je već nepoznato. Kadšto bi bilo poželjno pogledati unatrag na što se novac potrošio, s kakvim učinkom, pa zatim odrediti nove prioritete potpore i raspravljati o tome s nadležnima, jer postoje načini razumnog upravljanja novcem, koji će se planirati unaprijed u svrhu budućnosti naše manjine.

Bernadeta Blažetin

„Glasnikov tjedan”

U Pečuhu je prošloga tjedna održan 53. kongres Federalne unije europskih manjina koji je za središnju temu imao Manjine i mediji. Kongresu je sudjelovalo dvjestotinjak sudionika iz tridesetak europskih zemalja. Pravo na medije jedno je od osnovnih prava, smatra FUEN, pa tako i pravo manjina na vlastite medije, ali se to pravo u europskoj praksi teško ostvaruje. I dok

manjina i ima vlastita izdanja i medijske forume, njihova nazočnost u medijima većine potpuno je marginalizirana i svodi se na folklorizaciju. U Europi svaki šesti građanin pripada nekoj manjini, na kontinentu na kojem se govori preko šezdeset manjinskih jezika. Potpisani dokumenti su jedno, a praksa je nešto sasvim drugo. Sama Unija nema izrađen sustav zaštite manjina, njega još treba ostvariti, naglasio je europski parlamentarac Csaba Tabajdi. Vlastiti mediji manjina imaju važnu ulogu kao izvor informacija, pridonose društvenom pluralizmu, mjesto su izražavanja vlastitih problema i unutrašnje kontrole, čuvanja identiteta i jezika, očuvanja kolektivnog pamćenja. U Europi postoje 173 manjinska pisana medija, od čega 12 manjinskih dnevnih listova. Jedno polako shvaćaju i manjine, pa i manjine u Mađarskoj, kako je informiranje neobično važno u izgradnji nacionalne svijesti, te

kako bez slobode medija nema demokracije, kako treba što prije stvoriti uvjete za potpunu medijsku neovisnost, i vanjsku i unutarnju, osiguravajući javnost novinstva i njegovu prozirnost, očitost.

Ali vratimo se mi najvažnijoj sporednoj stvari na svijetu. Pogodili ste kojoj? Radi se, naravno, o nogometu. Hrvatima je nogomet na prvome mjestu, iznad svih i svakoga.

Već se psihički pripremamo za europsko nogometno prvenstvo koje će se održati u Austriji i Švicarskoj od 7. do 29. lipnja i na kojem je između šesnaest kvalificiranih momčadi i hrvatska nogometna reprezentacija. U nimalo laganoj skupini, skupini B s jednim od domaćina Austrijom, Njemačkom i Poljskom, a prvu utakmicu Hrvatska igra 8. lipnja u Beču protiv Austrije s početkom u 18 sati. Na europskom prvenstvu, čiji je slogan Expect Emotions (Očekuj emocije), igra 16 reprezentacija koje će odigrati 31 utakmicu u osam gradova s Adidasovom loptom imena „Europass”. Bilićevi momci već su spremni, a zajedno s njima i mi, Hrvati u Mađarskoj, naravno, za slavlje hrvatskih pobjeda. Ali prije toga ovog vikenda, u subotu, u Budimpešti nas očekuje prijateljska utakmica između nogometnih reprezentacija Hrvatske i Mađarske.

Branka Pavić Blažetin

Državno hrvatsko hodočašće u organizaciji HDS-a kaćmarskoj Vodici, 24. svibnja

Aktualno

Državno hodočašće Hrvata u Kačmaru

U organizaciji Odbora za kulturu i vjerska pitanja Skupštine Hrvatske državne samouprave, u subotu, 24. svibnja, o blagdanu Tijelova, u Kačmaru je održano Državno hodočašće Hrvata u Mađarskoj. Polazak hodočasnika na Vodicu u procesiji počeo je u 13 sati ispred župne crkve u Kačmaru, a odazvali su se hodočasnici iz naših regija u Mađarskoj: iz Baranje i Podravine, Pomurja, Budimpešte i Bačke, uglavnom iz Kačmara. Pjesmom i molitvom došli su na kačmarsku Vodicu do kapelice obnovljene prije koju godinu, a sagrađene još 1884. godine, dakle prije 124. godine.

Svojom nazočnosti svečanost su uveličali predsjednik HDS-a Mišo Hepp, predsjednica Bačkog ogranka SHM-a Angela Šokac Marković, predstavnici Hrvatskoga nacionalnog vijeća iz Srbije, na čelu s Brankom Horvatom, te gostujući župnici iz Tavankuta i Njemačke.

Misu na kačmarskoj Vodici u 14 sati predvodio je msgr. Stjepan Beretić, župnik crkve Svete Terezije u Subotici. On je pozdravio okupljene hodočasnike, istaknuo značaj vjerskog okupljanja Hrvata, te ih pozvao na očuvanje materinske hrvatske riječi i katoličke vjere. U svojoj nadahnutoj propovijedi istaknuo je velikane bunjevačkih i šokačkih Hrvata, među njima i velikoga hrvatskog pjesnika Antuna Gustava Matoša, podrijetlom iz Kačmara, koji su nas zadužili svojim njegovanjem materinskog jezika, kulturno-prosvjetnim radom i jačanjem nacionalne svijesti na ovim prostorima.

Misa je uljepšana pjesmom domaćih vjernika i pjevanjem gostiju u pratnji aljmaškoga kantora Istvána Aradia, na kraju s pjesmom Zdravo, Djevo, Kraljice Hrvata.

Kako nam tom prigodom u ime glavnog organizatora Odbora za kulturu i vjerska pitanja Skupštine HDS-a reče predsjednica Marija Vargović, sve je počelo lani kada je ustrojeno prvo državno hodočašće Hrvata u Mađarskoj. Onda je odlučeno da se ono organizira svake godine u drugoj regiji, poradi boljega međusobnog upoznavanja. Lani je bilo više gostiju iz Hrvatske, ali su se uključile i druge naše regije te Đurđošopronska županija. Na prijedlog Odbora, ove je godine hodočašće organizirano u Bačkoj, u Kačmaru. Premda nije bilo mnogo ljudi, koliko se možda očekivalo, ali svi koji su došli sretni su što su mogli zajedno moliti Bogu i Blaženoj Djevici Mariji. Duša nam je vrlo važna stvar, a ovaj je susret obogaćenje duše – reče nam Marija Vargović, ugodno iznenađena ljepotom obnovljene kačmarske kapelice za koju su dosada samo čuli, a sada su se uvjerali kako je ovo mjesto imalo važnu ulogu u životu kačmarske hrvatske zajednice u prošlosti. „Počeli smo, a to trebamo nastaviti, raditi na tome kako bismo to bolje organizirali jer nam je cilj da se što više naših Hrvata uključi. Na sjednici našeg odbora vrednovat ćemo susret, razmotriti kako dalje, ali sam sigurna da ćemo i nagodinu organizirati državno hodočašće u jednoj od naših regija – zaključila je predsjednica Odbora Marija Vargović. S. B.

BUDIMPEŠTA – Mađarski prosvjetni zavod i lektorat za likovnu umjetnost u srijedu, 4. lipnja, u Budimpešti organizira medijsku radionicu na temu *Mogućnosti, putovi i smjerovi društvenih medija*, s ovim temama: veze manjinske javne prosvjete i medija, mogućnosti društvenih medija i njihov utjecaj na državne medije, kakvu viziju i mogućnosti nudi za budućnost digitalizacija. Cilj je, putem medija i uporabom suvremenoga, modernog tehničkog zaleđa, unapređivanje, komuniciranje, dokumentiranje i očuvanje vrednota narodnosne javne prosvjete. Radionica će se održati u Uredu Zavoda, Budai Vigadó, Budimpešta, I. okrug, Corvinov trg 8 u 10 sati. Nakon pozdravnih riječi glavne ravnateljice Erike Borbáth, predsjedava Éva Simon, glavna urednica, i ravnateljica izdavača Foaia Romaneasca, članica Narodnosnoga stručnog vijeća za kulturu. Raspravu će otvoriti voditeljica Uredništva narodnosnih programa Mađarske televizije Judit Klein s naslovom Što činimo – što možemo učiniti za budućnost narodnosnih društvenih medija. Zamjenik glavnog ravnatelja Glavnog odjela za nacionalne i etničke manjine pri Uredu predsjednika Vlade Antal Paulik i stručni savjetnik navedenog odjela István Fretyán izlagat će o ostvarivanju medijskih prava manjina, te očekivanim promjenama u bliskoj budućnosti. Suradnik MIMKL Ferenc Péterfi govorit će o javnoj prosvjeti i društvenim medijima danas. Među predavačima bit će i ravnatelj izdavačke kuće Croatica Čaba Horvath s izlaganjem *Mogućnosti narodnosnih medija danas u izgradnji društvenog života*. Glavni urednik Neue Zeitunga i manjinski član Kuratorija MTV János Shutz izlagat će o mogućnostima i granicama manjinskih medija. Pero Lastić, član Narodnosnoga stručnog vijeća za kulturu, bivši član Kuratorija Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine, održat će predavanje na temu: *Manjinski mediji danas i ovdje: Uloga Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj u podupiranju manjinskih medija*. Radionica se zatvara pitanjima, razgovorima, raspravom i zaključkom.

PEČUH – Predstavljanje Leksikona podunavskih Hrvata – Šokaca i Bunjevaca održat će se 4. lipnja (srijeda) 2008. godine u 17 sati u Hrvatskome klubu Augusta Šenoa u Peču. Gosti će biti Slaven Bačić, glavni urednik Leksikona, Tomislav Žigmanov, izvršni urednik, i Živko Mandić, suradnik za Mađarsku. To se izdanje predstavlja u sklopu redovitih tribina u spomenutom klubu, koje vodi Stjepan Blažetin.

Svečana dodjela nagrada natjecanja likovnih ostvarenja

U Hrvatskome klubu Augusta Šenoa 19. svibnja 2008. održana je svečana dodjela nagrada natjecanja likovnih ostvarenja, a istodobno je otvorena izložba nagrađenih radova. U sklopu Croatiade 2008, u Hrvatsku državnu samoupravu u Budimpeštu pristiglo je ukupno 142 crteža u šest kategorija iz raznih hrvatskih obrazovnih središta iz ovih naselja: Salanta, Hrvatski Židan, Kerestur, Santovo, Lukovišće, Petrovo Selo, Budimpešta, Starin, Aljmaš, Pečuh, Kemlja, Koljnof, Martinci. Izložbu prekrasnih dječjih crteža otvorio je ravnatelj Hrvatskog obrazovnog centra u Pečuhu, te predsjednik Odbora za odgoj i obrazovanje HDS-a Gabor Győrvári koji je u svome svečanom govoru pozdravio svu djecu i njihove roditelje. Ravnatelj je istaknuo i važnost ove priredbe budući da se natjecanje likovnih ostvarenja održalo deseti put. Prema ravnateljevu mišljenju izložba je zanimljiva i po tomu jer se otvara u prostoru gdje se inače izlažu likovna ostvarenja, ali ujedno je rekao da će i djela naših učenika kad-tad postati prava umjetnička vrijednost. Djeca su iz vrtića, osnovne škole i gimnazije imala zadatak da predstavljaju tradiciju svojega sela ili grada. Na crtežima je sadržaj potpuno ostvaren, tradicije, običaji se očitavaju. Sve pristigle radove ocjenjivalo je prosudbeno povjerenstvo. Nagrade dobitnicima u ime Hrvatske državne samouprave predala je referentica Eva Mujić koja je istakla da nije bilo lako izabrati među brojnim, predivnim crtežima.

Uz nju nagrade su djeci uručili i Gabor Győrvári te Jozo Solga, voditelj Ureda HDS-a. Nakon vrednovanja nagrađeni radovi su sljedeći:

Učenici iz Petrovog Sela

Kategorija vrtića

1. mjesto: **Jazmin Finta**: Uskrs-Vazam: Igra s jaji (Hrvatski Židan)
2. mjesto: **Hana Lakotar**: Uskrs-Vazam: Škrebanje (Hrvatski Židan)
Dora Rendeš: **Kraljice** (Salanta).

Kategorija 1–2. razreda

1. mjesto: **Fani Sabo**: Đurdevo (Kerestur)
2. mjesto: **Lele Tomser**: Dodole (Budimpešta)
3. mjesto: **Balint Škrapić**: Targadbena povorka (Petrovo Selo)
Kitti Schvelik: Poklade (Kerestur).

Kategorija 3–4. razreda

1. mjesto: **Krištof Molnar**: Žetva (Kerestur)
2. mjesto: **Nikoleta Kovač**: Berbena povorka (Santovo)
3. mjesto: **Barbara Nagy**: Svati-cer (Kerestur).

Kategorija 5–6. razreda

1. mjesto: **Cintija Laslo**: Poklade (Pečuh)
2. mjesto: **Natalija Vaš**: Svatovska gibanica (Lukovišće)
3. mjesto: **Ana Haklić**: Targadbena povorka (Petrovo Selo)
Barbara Horvat: Nastavljanje majpana (Petrovo Selo)
Richard Wagner: Čihanje perja (Petrovo Selo).

Kategorija 7–8. razreda

1. mjesto: **Adam Kiš**: Čihanje kukorice (Petrovo Selo)
2. mjesto: **Evelin Török**: Dan Luce (Petrovo Selo)
3. mjesto: **Aleks Škrapić**: Vazmeno polijevanje (Petrovo Selo).

Kategorija gimnazije

1. mjesto: **Dalma Juhas**: Buše (Santovo).

Čestitamo dobitnicima i njihovim učiteljima!
Renata Božanović

Učenici iz Kerestura

Generalna sjednica Koljnofskoga hrvatskoga društva

Franjo Grubić i dalje na čelu

Generalna sjednica Koljnofskoga hrvatskoga društva 16. majuša, petak, je zvana izvješćajov imala još jednu glavnu točku, tj. izboranje novoga društvenoga peljačtva. Forum je otvorio u mjesnom kulturnom domu tajnik Društva Geza Völgyi st. i najavio je da je skup sa 27 nazočnima kotrīgi (iz 52) sposoban za donošenje odlukov. Po prvog dnevnog točki predsjednik Franjo Grubić je dao izvješćaj o minulom društvenom ljetu. Kako je rekao, ovu sjednicu bi po pravom morali održati jur u novembru, ali zavolj točnijega financijskoga izvješćaja morali su vrimenski malo navličići, tako da će odsad svenek biti u protuliću generalna sjednica Društva, i zavolj praktičnih razlogov. „Ča su bile glavne zadatke našega društva? Da budu naše kulturne grupe dalje živile, uspješno radile, da budu imali tamburaši žice za instrumente, da budu mogli note štampati, a da im mi preskrbimo da budu njeva putovanja financijski pokrta, to smo i sada učinili“ – je rekao na početku izvješćaja peljač, ter je spomenuo i najvažnije priredbe u djelomičnoj ili potpunog društvenog organizaciji. Tako su bili udarni programi prošlo ljetu: Šinkovićev spomin-dan, Hrvatski bal na početku ljeta u Šopronu, Majuško veselje, školski tamburaški i čitalački tabor, Šopronski tabor pod peljanjem Geze Völgyija, trgadbena fešta, adventske svetačnosti. Društvo s osobitom pažnjom gaji veze s prijateljima u Hrvatskoj, tako s Gračancima, Buševčanima i Bibinjci i česti su međusobni posjeti. Potom se je prikdala rič blagajnici Mariji Grubić, ka je detaljno upeljala nazočne u društveno financijsko stanje. KHD je najveć pinez dostalo po naticanji, od Parlamenta, mjesne samouprave, NCA, Hrvatske državne samo-

uprave, Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine u Ugarskoj, Hrvatske samouprave Jursko-mošonsko-šopronske županije, Hrvatske matice iseljenika, a vik dojde nutra ugledna svota i od Hrvatskoga bala. Tako sve skupa u kasi su imali Koljnofci četiri milione 408 jezero forintov, a iz toga su vandali na internet, poštanske, putne stroške, na plaću učitelja tamburašev, na šopronski tabor itd. tri milione 902 jezero forintov, a ostalo je na ovo aktualno ljetu već od pol milion forintov. Trenutačno se čeka na rezultate naticanj, od toga se da dalje živiti. Financijski i djelatni izvješćaj jednoglasno je skup odobrio. Po dvi ljeti predsjedništvo se je otpovidalo, zato je došlo sad do odibiranja novoga peljačtva. Kandidacijski odbor na čelu s Joškom Šinkovićem je predložio na daljnja ljeta u funkciji predsjednika, znova Franja Grubića, za potpredsjednika Grgu Modjorošija, za tajnika Gezu Völgyija st., a za financijske posle zopet Mariju Grubić. U odboru za kulturnu djelatnost će biti Geza Völgyi ml., za mladinu je odgovoran Petar Modjoroši, a za školska pitanja Ingrid Klemenšić. Za organizacijske posle nadležan će biti dr. Franjo Pajrić. Svi nazočni su jednako izglasali novo peljačtvo. Stari-novi predsjednik je zahvalio povjerenje kotrigoj i nadalje je obećao: „Mi smo si i za ovo ljetu za plane zeli skoro isto ča je bilo lani. Sve nekadašnje naše tradicije kanimo obnoviti ter održati. Preveć čuda novoga nimamo, ali to moram reći da od srca radosno smo primili utemeljenje plesačke grupe, pod vodstvom Petra Modjorošija. Naši mladi tančoši jako su oduševljeni, rado idu na probe i sad ponovo imamo kompletno društvo s tamburaši, jačkari i tančoši.“

Pod točkom „razno“ Franjo Pajrić st. je postavio pitanje, koliko Koljnofcev je u šopronskom taboru, kamo svako ljetu naravno dojdu i svirači iz drugih regijov, i zašto se ne priznaje to jednotajedno folklorno usavršavanje državnim? Zašto svenek jedno seosko društvo mora nositi brigu i odgovornost za takov tabor koji je jedinstven u cijeloj državi? Nadalje je iskao odgovor, što je i dobio, od predsjednice Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj Marije Pilišić, ka je isto tako član i u ovom društvu, je li sve to istina što je pred kratkim objavljeno u štiteljskom pismu Vincija Hergovića? Uza to je još kritično dodao kako se more zgodati da u isto vrimo kad je velika prezentacija većjezične knjige o Šopronu, mora se držati gradišćanska sjednica? „Mi ne znamo si organizirati svoje, ali kanimo za hrvatstvo djelati. Ja znam ki djela, ta i pogriši, ali ovakovu pogrišku ne smimo si dopustiti“ – je naglasio negdašnji predsjednik DGHU-a Franjo Pajrić st. Službeni odgovor je bio na to da prije deset dani od sjednice moraju se rasposlati pozivnice, a pokidob predsjednica, a ni tajnik, kako su tvrdili, nisu znali za šopronsku promociju, 34 poslanike nisu smili staviti na vagu.

Miška Gludovac je predložio neka se vraća u društvene plane i Narodnosni dan, kako je negda bilo, ali Franjo Grubić je rekao da na to je potribno minimalno 4-5 grupov pozvati, putne stroške i pogošćenje platiti, ali to jako čuda stoji. Dost je priredab u Koljnofu, kade se najdu grupe iz Hrvatske, a i iz okolnih sel. Joško Šinković je apelirao na to da bi trebali u statutu izminuti dvojca ljeta na četira, na ko vrimo se bira predsjedništvo, ali ova inicijativa nije našla simpatiju diozimateljev, tako će se funkcioneri i nadalje birati na dvojca ljeta. Generalna sjednica Koljnofskoga hrvatskoga društva je završena većminutnom stankom i spominjanjem bivših, sad jur pokojnih članov. -Tih-

MARTINCI – U Martincima će 21. lipnja biti održana tradicionalna proslava martinačkog Ivanja. U kulturnom programu, nakon mimohoda ulicama sela, nastupit će: Mješoviti pjevački zbor Ladislava Matušeka iz Kuginja te plesači iz Semelja i Kuginja, KUD iz prijateljskog naselja Turanovca u Republici Hrvatskoj, Folkloriši iz Virovitice i KUD Martince.

MARTINCI – Poznati martinački sastav Podravka ove godine slavi (već je i službeno u Martincima proslavio) petnaestu obljetnicu svog utemeljenja i sviranja. Ovi poznati svirci u tih proteklih petnaest godina svirali su bezbrojne zabave diljem naših naselja u Mađarskoj gdje žive Hrvati. Već godinama od samog utemeljenja prate na nastupima Ženski pjevački zbor Korijeni, te razveseljavaju sve one koji su željni dobre svirke.

ŠOPRON – Člani organizacijskoga odbora velike športske priredbe iz četirih zemalj „Igre prijateljstva“ 5. junija, četvrtak, će se strefiti u ovom gradišćanskom gradu. Razlog tomu je da ovom orijaškumu zgoditku će ovo ljeto biti domaćin Šopron, od 29. do 31. augustuša. Zastupnici organizacijskoga štaba VI. Igrov prijateljstva iz Bosne i Hercegovine, Slovenije, Hrvatske i Ugarske toga će dana pohoditi sve športske dvorane, prostorije kade se budu odvijale utakmice i naticanja za dičje športaše, a predstaviti će se i mjesta za smješčaj naticateljev. Petak, 6. junija, odbor će na službenoj sjednici riješiti sva aktualna pitanja za uspješnu realizaciju igrov. Glavni organizator za ove dane je nadzornik za šport pri gradskoj skupščini József Rákóczi, a koordinator koljnofski načelnik Franjo Grubić ki od lani sudjeluje u ovom projektu.

SAMBOTEL – Po riči dr. Franja Pajrića, predsjednika Hrvatske manjinske samouprave u Šopronu i ujedno predsjednika koljnofskoga Društva Hrvati, 6. junija, petak, će se potpisati sporazum med sambotelskim Sveučilišnim centrom Zapadno-ugarskoga sveučilišća Savaria ter Zagrebačkim sveučilišćem Hrvatskih studijov. Ov službeni dokument će garantirati ubuduće razmjenu nastavnikov, istraživačev i studentov. Inicijativa je pravoda došla iz Koljnofa pokidob su u Dvojezičnoj školi od početka školskoga ljeta imali dva asistente ki su pomagali u jezičnom podučavanju, a aktivno su sudjelovali i u kulturnom žitku sela. Po Pajrićevi riči, svaka dvojezična škola u Gradišću (od septembra već takove imamo tri: u Petrovom Selu, Koljnofu i Bizonji) će imati mogućnost živiti s ovom ponudom za asistente, zato će sporazum potpisati i ravnateljice dvojezičnih škol u Gradišću.

BIZONJA – U marcijušu je pokrenut tečaj hrvatskoga jezika, pri kom se trenutano uči blizu deset ljudi, pod peljanjem mjesne učiteljice hrvatskoga jezika Renate Novak. Med pohodniki tečaja jednako se najdu mladi kot i zreliji „učeniki“, privatniki kot i studenti, ki tajedno jedanput se najdu i bavu se hrvatskim jezikom na jednoj uri. Kako je rekla mlada školnikovica ka je i član mjesne Hrvatske manjinske samouprave, u ljeti namjeravaju ganuti i tečaj za početnike ako bude jur 5-6 najavljenikov.

BIZONJA – Prošle nedilje su spomenuli u tom naselju na one Bizonjce ki su si žitak dali u boju. U okviru Dana herojev su mjesne organizacije i seosko peljačtvo položili vijence, a za nastup su bili pozvani i jačkari kemljanskoga zbora Mate Meršić Miloradić.

Hodočašće barčanskih Hrvata i nastup „Podravine“

Na poziv Turističke zajednice Općine Sv. Filipa i Jakova, na čelu s ravnateljicom Klarom Eškinja, odazvali su se članovi KUD-a „Podravina“. Članovi hrvatske samouprave i Pišta Janković, član bivše samouprave, voditelj „Podravine“, počeli su organizaciju, pa potporom barčanske hrvatske samouprave, dobivenim novcem na natječaju od Državne hrvatske samouprave i osobnim uplatama članova „Podravine“ omogućena su materijalna sredstva za ovo putovanje. Pružali smo mogućnost i svim Barčancima, koji se smatraju Hrvatima, da nam se pridruže, no odazvali su se u malom broju.

Mnogi još nisu bili u Međugorju, u mjestu koje obide mnoštvo katolika iz cijeloga svijeta, pa smo tako uključili i hodočašće u naš program.

Krenuli smo 8. svibnja u 10 sati da bismo u juturnjim satima stigli u Mostar. Tamo smo imali kratku stanku radi razgledanja novog mosta i kraće šetnje ulicama grada. Nakon toga smo krenuli u Međugorje, gdje nam se pridružila i teta Dragica.

Zajedno smo se pomolili kod kipa Kraljice Mira što smo sretni stigli u ovo prekrasno mjesto, u mjesto mira i pomirja, za sve ukućane, rodbinu, prijatelje. Nakon toga smo obišli naselje. Neki su se popeli na Pobrdo, na mjesto Gospinih ukazanja, a ostali su obišli Križni put iza crkve kod kipa Uskrsloga Spasitelja. Uime svih mogu reći da nam je bilo jako dobro u onom ozračju, i da smo svi na neki način pronašli svoj duševni mir i želju da se ponovo vratimo.

U 4 sati uz molitvu krunice smo se spustili na obalu Jadranskog mora, i u kasnim satima stigli na naš smještaj da bismo se odmorili od dugog puta.

Sljedećega prijepodneva obišli smo Sv. Filip i Jakov, gdje smo navečer nastupili, a popodne su se oni smjeliji i okupali u moru. Nakon našega kulturnog programa na rivi domaćini su nas ugostili dalmatinskim pršutom, sirom, maslinama i, naravno, dobrim

crnim vinom, pa smo skupa pjevali, plesali do sitnih juturnjih sati.

U nedjelju smo prijepodne otišli na svetu misu, a navečer smo imali nastup u Biogradu, gdje je tog dana bila velika gužva zbog Državnog natjecanja mažoretkinja i prve pričesti, stoga nismo imali zajednički nastup s domaćinima. No možemo reći da smo šarenilom naše nošnje privukli pozornost gostiju, domaćih i stranaca, koji su se priključili u naše kolo.

Kako bi nam ovi divni dani ostali u sjećanju, slikali smo se ispred palme na obali.

Nakon dobrog sladoleda i hladnog pića vratili smo se na smještaj da se odmorimo prije povratka svojim kućama.

„Podravinu“ su na ovoj turneji pratili naši prijatelji svirači iz Virovitice i Jozo Hajnali iz Kapošvara. Ovim putem im zahvaljujemo.

Na povratku nam je bilo vrlo drago čitati izvještaj Zadarskog lista o nama: „Članovi KUD-a Podravina predstavili su svoju kulturnu baštinu Filipjancima. Podravina u srcu Sv. Filipa i Jakova. ...izmamili su pljesak gostiju okolnih kafića, a oni smjeliji su im se i pridružili. Na repertoaru su se našli Podravski svatovi, kolo, te podravske, slavonske i dalmatinske pjesme. Poseban štih cijelom događaju dala je ženska narodna nošnja bogatog, šarenog kolorita. Nije se radilo o vjernim replikama, nego doslovce o svečanoj odjeći koju su nosile žene u Podravini prije sto godina...“.

apb

Intervju s novim-starim predsjednikom Koljnofskoga hrvatskoga društva

Franjo Grubić: „Sve manje i manje nas je, ali mi, Hrvati ki smo još ostali, mi moramo do posljednje kapi krvi djelati za našu kulturu i za naš jezik dalje!”

Razgovor vodila: Timea Horvat

Mislili smo da će se zgodati „čudo“ ter će se predsjedništvo Koljnofskoga hrvatskoga društva na nedavnoj generalnoj sjednici izminuti. Imamo i novo ime u peljačtvu, ali predsjednik je ostao stari, i po drugi put je za ovu funkciju izabran Franjo Grubić ki je isto tako i načelnik ovoga sela. Znam da si se htio otpovidati, a na kraju si se još na dvi ljeti zeo za peljačtvo, zašto?

– Zato sam se kanio meru odlučiti od ove funkcije kad ja mislim, kot načelnik, imam dosta posla u selu. Ako pošteno kanim djelati, onda od jutra do k noći sam va službi. Uza to nije lako još Koljnofsko hrvatsko društvo voditi, bar imam prijatelje, pomoćnike i dobroga tajnika ki nam sve uradi, ali ja ipak mislim da naše Društvo bi trebalo cijeloga človljka, ki bi nek za Društvo morao raditi, kot sam ja prlje, kad još nisam bio seoski prvak. Zato sam si mislio da bi morao od ovoga posla odstati, ali velika mi je čast i pravoda se veselimo da je skupščina zopet mene postavila na čelo. To znači da je Društvo pod mojim peljanjem dosta dobro djelalo, imali smo dobre rezultate. Najveći uspjeh nam je, medjutim, da nam se tamburaši lipo razvijaju. Hvala Bogu, utemeljila se je plesačka grupa pod vodstvom Petra Modjorošija, ako još zamem jačkare, onda morem reći da znova imamo kompletno kulturno društvo, i moremo djelati nadalje na ovoj razini, ča je svaki dan teže i teže. Sve manje i manje nas je, ali mi, Hrvati ki smo još ostali, mi mora-

mo do posljednje kapi krvi djelati za našu kulturu i za naš jezik dalje!

Čuli smo izvješćaje o programi i financiji za minulo ljeto. To mi je bilo najsmišnjije da jedno seosko društvo ima vekši proračun nek jedno regionalno društvo. (Društvo Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj za minulo ljeto je raspolagalo s tri milioni i tri tisuće forintov, a Koljnofsko hrvatsko društvo skoro 4,5 milion forintov je imalo u kasi.) Kako to more biti, ovako ste šikani?

– Hvala Bogu, općina i seoski tanač ima puno Hrvatov i oni razumu to da naš jezik se more nek tako očuvati i služiti

ako imamo neke financijske temelje, pozadinu. Ja si još mislim da je Koljnof ipak najveće hrvatsko naselje u Ugarskoj. Zato i moramo imati takov proračun, a uz to puno naticanj imamo, zato je zaslužan Geza Völgyi st. ki na tom marljivo djela, i u najveć slučaji i dobijemo pinez. Kako bi mogao reći, dajemo Bogu hvalu da smo ovako.

Vaše društvo je osnovano 1990. ljeta, uprav onda kad i DGHU, no danas smo čuli na ovoj sjednici još jednu vist da je pred kratkim utemeljeno još jedno, novo društvo ovde u Koljnofu, pod imenom Hrvati. Sad vanjski promatrač bi mogao i to misliti da to se zato zgodalo da neki nisu zadovoljni s vašim društvenim djelovanjem? Kako ti na to gledaš, ki si i član Društva Hrvatov?

– Ne bi mislio da zbog toga je došlo do utemeljenja novoga društva jer da nisu zadovoljni našim društvom, nek s tim smo dobili još jednu plus mogućnost za naticanje, morebit znamo bolje i priredbe rediti skupa. Zvana toga člani su skoro isti kot i u ovom društvu, samo ime je drugo, ali sve moramo iskoristiti ča moremo. Ako jedno društvo zna dobiti 50 000 forintov, onda i drugo društvo zna uprav toliko dobiti, ako se pak skupazamedu, onda je to 100 000 forintov, a iz toga se već da pošteno organizirati priredba, ali to sam nek za peldu rekao. No, uglavnom bi tako morali funkcionirati.

Čudami mislu to da s Hrvatskimi manjinskim samoupravami naša društva u selu su

izgubila pravu ulogu, pokidob djelaju na istom polju, iako su samouprave utemeljene na političkom tlu. Ti to čutiš kot predsjednik društva da već morate učiniti, djelati na partnerskom polju, truditi se u obdržavanju partnerstva s Buševcem, Gračanom, Bibinjem?

– Ja bi mogao reći da ovde u Koljnofu Hrvatska manjinska samouprava i naše društvo super znadu skupa djelati. Po pravici bi morala biti manjinska samouprava jedna politička organizacija, da, ali mi ovde u selu sve manje mišamo politiku u svakidašnjicu. Skupa djelamo na kulturnom polju, podupiramo Dvojezičnu školu i na svakoj priredbi smo svi mi organizatori. Isto ovako bi moralo biti u cijeloj državi.

Iako smo na sredini ovoga ljeta kad je izabrano novo peljačtvo, vjerojatno su vam plani jur gotovi...

– Skoro iste plane imamo kot i u prošlom ljetu, aš smo rekli, ča smo dosidob dobro djelali, to moramo tako i nadalje. Početkom ljeta smo naš tradicionalni Hrvatski bal jur imali u Šopronu, i nadalje ćemo osigurati nepačeno funkcioniranje pjevačkoga zbora, tamburaških sastavov, folklorne grupe s pokrivanjem putnih stroškov takaj. Redimo se na naše priredbe na Majuško veselje, na trgadbenu feštu, na adventske večere ke je koljnofska mladina naprikzela, a gajimo i naše kulturne veze s grupami u matičnoj zemlji. Plane svenek imamo za našu školu, ka je od ovoga školskoga ljeta nastala dvojezična da sve bolje se uču naše učiteljice, da sve bolje podučavaju našu ducu.

I na kraju još jedno peršonsko pitanje: pokidob ti je ov jur drugi period na čelu KHD-a, kako ćeš djelati, iz rutine ili se skrivaju zato negde i neke nove ideje?

– Sve veći rutin ima človljka kad nutra ide va posao. Kad sam se popao, djelao sam kot kulturni djelač za hrvatsku kulturu, ku danas sve bolje poznam s administrativne ter organizacijske strane. Imamo i nove ideje, ali u današnjem vrimenu nove ideje pravadu pinez, a pinez je jako teško najti. Naticati ćemo se, pak ćemo viditi kako će nam dalje pojti. Ako se tako budemo držali kot i dosidob, da ovako djeladu naši Hrvati kot djeladu, da smo poznati od Austrije do Hrvatske, to će biti dobro, nek na tom se moramo trsititi da naša mladina bude mogla hrvatski jezik još bolje naučiti. To je najveće ča mi moremo udjelati va budućnosti.

Bunjevačke i šokačke „kraljice” u Bačkoj

Jedan od najstarijih i najljepših pučkih običaja, običaj duhovskih kraljica još i danas živi, on se iz godine u godinu izvodi u dvama naseljima u Bačkoj. Tako je bilo i ove godine. Bunjevačke „kraljice” u Kačmaru, učenice hrvatske skupine, koje je uvježbala učiteljica *Anica Matoš*, u izvornoj narodnoj nošnji i uz kraljičke pjesme obilazile su bunjevačke domove i na prvi, i na drugi dan Duhova, a „kraljice”, već po običaju, prikazane su i u kačmarskoj crkvi na Susretu hrvatskih crkvenih zborova gdje su ih darivali članovi Hrvatske manjinske samouprave. Šokačke „kraljice” u Santovu, učenice Hrvatske osnovne škole, koje je uvježbala učiteljica *Marica Jelić Mandić*, i ove su godine uz

prepoznatljive kraljičke pjesme, šesteraka stihove, i u izvornoj šokačkoj nošnji na duhovski ponedjeljak išle „od dvora do dvora”, obilazeći domove šokačkih Hrvata. Nekada je bilo i više skupina, a prije nekoliko godina išle su dvije skupine jer je bilo mnogo djevojaka. Skupina djevojaka predvođena barjaktarima, djevojke koje nose barjake od svilenih marama, na kraju s torbonošama, od kuće do kuće, i u kući pjevala je razne pjesme. Neke djevojke već godinama izvode kraljice, a druge, one najmlađe, tek prvi ili drugi put. Tako se iz godine u godinu, s naraštaja na naraštaj već odavno prenosi duhovski običaj kraljica.

S. B.

„Dijete iz limenke”

Posrijedi je naslov plesne kazališne predstave koju je Zagrebačko kazalište mladih posredstvom pečuskoga Hrvatskog kazališta izvelo u pečuškom Domu mladih 16. svibnja. Predstava „Dijete iz limenke” nastala je prema motivima knjige austrijske spisateljice Christine Nöstlinger „Konrad ili dijete iz limenke” i oduševila je djecu Hrvatskog vrtića i hrvatske škole Miroslava Krležu. Puno humora i mašte, baveći se ozbiljnim temama kao što su obiteljski odnosi, škola, različiti pristupi odgoju, prijateljstvu, ljudskim slabostima. Moto je predstave „Svi su ljudi različiti, prema tome, moramo prihvatiti razlike među nama s razumijevanjem i uvažavanjem”. Kako naglašavaju tvorci predstave, upravo je cilj oblikovati plesnu predstavu s jasnom socijalnom porukom, i to izraženom kroz jezik modernoga plesa, pa će je tako najbolje prihvatiti mlada publika kojoj je ona namijenjena.

PEČUH – U subotu, 9. svibnja, održana je jedna u nizu proba svih onih koji su u proteklih 20 godina plesali u „Tanacu” i koji žele sudjelovati u svečanoj proslavi njegove 20. obljetnice, koja će biti održana u Pečuškome nacionalnom kazalištu u studenom ove godine. Sljedeće će probe biti: 29. lipnja (nedjelja) i 16. kolovoza (subota), a potom, naravno, i u rujnu, listopadu i studenome.

BUDIMPEŠTA – Dana 24. svibnja održan je Kulturni dan Južnih Slavena. U organizaciji manjinskih samouprava XVIII. okruga predstavile su se bugarska, hrvatska, slovenska i srpska manjina s pjesmama i plesovima.

Trenutak za pjesmu

Ivan Slamnig

Bukoličnom, trijeznom čitaocu

Čitaoče, teksta nema,
ti si sam na startu,
sve se stvara u tvom duhu,
sude Bonn i Tartu.

Nema teksta pa ni pisca:
piri maštu tvoju
android od rešetkica
sklon kratkome spoju.

Čitalice, nema mene,
ni onog što nudih.
Ostala si samo ti.
E, pa sretna budi.

Festival hrvatske tamburaške glazbe

Vukovaru, dvorani Kazališta „Joza Ivakić“ u Vinkovcima, Športskoj dvorani Ivana Gorana Kovačića u Starom Petrovom Selu. Osim ovih gradova i naselja mladi, nadareni svirači i pjevači održali su svoj koncert i u Pečuhu 20. svibnja s početkom u 20 sati. U organizaciji Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đačkog doma Miroslava Krležu u Pečuhu, Hrvatskog kluba Augusta Šenoje i Ogranka Matice Hrvatske u Pečuhu, odnosno Tamburaškog saveza u Osijeku, svečana tamburaška večer u Pečuhu je održano u auli Hrvatskog obrazovnog centra. Nažalost pred malobrojom, ali oduševljenom publikom u programu je prvo nastupao domaći sastav pod vodstvom

Grge Kovača. Zatim smo mogli vidjeti i čuti na pozornici Tamburaški zbor KUD-a „Belica“ iz Belice, a nakon njihove izvedbe slijedili su svirači Tamburaškog orkestra HPD Rodoljub koji su također zadivili slušatelje i na kraju vrhunski mladi tamburaši Tamburaškog sastava „Biseri Međimurja“. Osim predivne, virtuozne tamburaške glazbe, u programu smo mogli čuti lijepe hrvatske pjesme u izvedbi vokalnih solista. Prvo se predstavio Mihajlo Sabo, nakon njega mlada Jelena Martinčević koja je svojim sjajnim glasom začarala publiku. Poslije toga divili smo se glasu svima poznate pjevačice Vere Svobode. Osim tamburaša, solista Ljepoti večeri pridonijeli su i dirigenti Josip Kaučić, Mirna Mihalković, Boris Novak. Na kraju tamburaške večeri predsjednik stručnog povjerenstva za ocjenjivanje orkestara Julije Njikoš i voditeljica izvrsnog programa Vlasta Ramljak svim sudionicima i suorganizatorima predali su plaketu, a dodijeljene su i razne nagrade i priznanja.

Renata Božanović

Pod visokim pokroviteljstvom Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske i Ministarstva kulture Republike Hrvatske, od 16. do 25. svibnja održavao se XXXI. Festival hrvatske tamburaške glazbe u Osijeku.

U sklopu te manifestacije poznati hrvatski tamburaški sastavi i vokalni solisti nastupili su širom Hrvatske i u Mađarskoj. Budući da su sudionici bili iz raznih država, možemo reći da je Festival imao međunarodni karakter i tradicionalno je usmjeren na izvornu tamburašku glazbu.

Posjetitelji priredbe imali su priliku čuti prekrasne tamburaške izvedbe u Hrvatskome narodnom kazalištu u Osijeku, Dvorani amaterskog kazališta u Belišću, kinodvorani „Osvit“ u Donjem Miholjcu, Dječjem kazalištu Branka Mihaljevića u Osijeku, dvorani doma kulture u Duboševici, Pejačeviću dvorcu u Našicama, Hrvatskom domu u

Misu su služili Stipan Janošić, Franjo Ivanković i Imre Polyák

U organizaciji Hrvatske manjinske samouprave, na duhovski ponedjeljak, 12. svibnja, u Kačmaru je priređen Susret hrvatskih crkvenih zborova iz Bačke. Kako nam reče predsjednik samouprave Grgo Išpanović, prvi je susret održan još 1997, a ove su godine

Tradicionalni Susret hrvatskih crkvenih zborova u Kačmaru

Tko pjeva, dvostruko se moli

Santovo

Dušnok

Njikoš Pečkaj, konzul geranta Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, Angelu Šokac Marković, predsjednicu Bačkog ogranka SHM-a, načelnika sela Endrea Pála, te zastupnike mjesne samouprave, predsjednike i zastupnike hrvatskih samouprava iz četiriju naselja. On je posebno zahvalio velečasnom Franji Ivankoviću, koji se redovito odaziva kačmarskim pozivima, te santovačkom i kačmarskom župniku, a

jednako tako i pjevačkim zborovima-sudionicima.

Nakon njegovih riječi Ana Vujkov najavila je program Susreta koji je, već po običaju, nastavljen prikazom pučkoga duhovskog običaja kraljice, što su ga izvele učenice hrvatske skupine, a primili su ih i darivali članovi Hrvatske manjinske samouprave.

Usljedio je nastup zborova iz Bačina, Dušnoka, Santova i Kačmara pjevanjem duhovskih pjesama bunjevačkih, rackih i šokačkih Hrvata, a na kraju Susreta zajednički je otpjevana papinska himna.

Kao i svake godine, Susret je završen druženjem i zajedničkom večerom svih sudionika, koji su se ojačali u vjeri, duši i nacionalnoj svijesti. S. B.

sudjelovali pjevački zborovi iz Dušnoka, Bačina, Santova i Kačmara. Od toga vremena svake godine organizira se susret zborova koji okuplja bunjevačke i šokačke Hrvate, a proteklih godina bilo je gostiju i iz Baranje, ali i Vojvodine, jer tko pjeva, dvostruko se moli.

Susret je u župnoj crkvi, okićenoj cvijećem, ispunjenom vjernicima i duhovskim ugodajem, počeo hrvatskom misom koju su zajedno služili velečasni Franjo Ivanković, župnik iz Tavankuta, koji je održao i prigodnu propovijed, te santovački župnik Imre Polyák i domaći župnik Stipan Janošić. Misa je uljepšana hrvatskim crkvenim pjesmama, koju je predvodio santovački crkveni zbor, u pratnji župnoga kantora iz Madarosa.

Na kraju mise, u ime organizatora okupljenima se obratio predsjednik samouprave Grgo Išpanović, koji je pozdravio okupljene goste i sudionike, među njima posebno Vesnu

Bačino

Urbani Šokci, treći međunarodni okrugli stol

U organizaciji Udruge „Šokačka grana“ iz Osijeka, na čelu s dr. Verom Erl, 15. svibnja održan je program međunarodnog okruglog stola Urbani Šokci III – ugledni Šokci i Bunjevci. Treći je to okrugli stol pod pokroviteljstvom grada Osijeka koji je okupio niz uglednika, znanstvenika iz Hrvatske, Vojvodine i Mađarske. Iz Mađarske okruglom stolu sudjelovao je predsjednik Matice hrvatske Pečuh Stjepan Blažetin te članica Matice, novinarka i urednica Milica Klaić Taradija. Matica hrvatska Pečuh ima ugovor o suradnji s udrugom „Šokačka grana“ iz Osijeka.

Tridesetak sudionika sudjelovalo je i predstavljajući zbornika radova Urbani Šokci 2 – Šokci i tambura, s lanjskog okruglog stola, održanog 24. svibnja. Zbornik su predstavili urednik Goran Rem te priređivači Julije Njikoš i Vera Erl. Za glazbeni okvir pobrinula se gošća „Šokačke grane“, poznata pjevačica Vera Svoboda. U prigodnom programu koji je prethodio okruglom stolu sudjelovali su tamburaški sastav Šokačka duša, ženska pjevačka skupina Šokice, muška pjevačka skupina Šokci, samičar Franjo Verić i gajdaš Ivan Lović.

U četiri godine djelovanja taj treći međunarodni okrugli stol okupio je Šokce i Bunjevce usmjerivši tako pozornost Udruge na međunarodnu suradnju sa Šokcima i Bunjencima u Mađarskoj i Vojvodini jer oni su u tim zemljama nacionalna manjina koja mora imati kulturno-obrazovna uporišta u matičnoj domovini Hrvatskoj. „Šokačka grana“ okuplja petstotinjak članova Šokaca iz Osijeka, promiče, unapređuje i čuva običaje, kulturne i tradicijske vrijednosti Šokaca s područja Slavonije, Baranje, Srijema, Bačke te ostalih krajeva koje Šokci nastanjuju, da se svekoliko bogatstvo Šokaca ne zaboravi.

Cilj ovogodišnjeg okruglog stola, kako kazuje gđa Erl, bio je personalizirati udio Šokaca i Bunjevaca na polju obrazovanja, kulture, znanosti i umjetnosti. Ukazati na šokačko-bunjevačku hrvatsku energiju koja je uspjela, vremenu usprkos, nametnuti poznata imena u različitim granama, ne samo u nacionalnome prostoru nego i širem europskom. Pokazuju to i sudionici okruglog stola

iz Novoga Sada, Sombora, Subotice, Pečuha, Vinkovaca, Zagreba, Osijeka. Okrugli stol je i dio programa u sklopu obilježavanja 320. obljetnice dolaska šokačkih Hrvata na prostore Bačke. Svojim okruglim stolovima potičemo međusobno upoznavanje i uvažavanje Šokaca iz Hrvatske sa Šokcima i Bunjencima izvan Hrvatske te njihovih ustanova, reče Vera Erl. U nizu predavanja Stjepan Blažetin govorio je o „Mrvicama“ Matije Kovačića, a Milica Klaić Taradija govorila na temu Nikola Tordinac – Hrvatski narodni običaji, pjesme i pripovijetke iz Pečuha i okolice.

Stjepan Beretić izlagao je o fra Beatu Bukincu i njegovu djelu, Ivica Ćosić o Josipu Puriću Karlinu, Vera Erl o drenovačkom glogoljaju dr. fra Marku Japundžiću, Ljubica Gligorević o dida Jozi Rajtiću i baki Ruži Gorjanac, Ljiljana Kolenić o Šokcima hrvatslovcima, Miroslava Hadžihusejnović o Slavku Jankoviću, Kata Ivić o Vilimu Korajcu, Stevan Mačković o Matiji Evetoviću, Ilija Maoduš o Stjepanu Perčeviću, Vlasta Markasović o doprinosu akademskih slikara Šokaca vinkovačkoga kraja hrvatskoj kulturi, Milovan Miković o Blašku Rajiću, Ana Muhar i Mira Mišković o Pavi Miškoviću, Julije Njikoš o Josipu Andriću i Bunjencima, Goran Pavlović o Luki Pavloviću, Vladimir Rem o osporavanju Matoševa šokačkog identiteta, Goran Rem i Helena Sablić Tomić o slavonskoj književnoj eksploziji, Marija Šeremešić o znamenitim Šokcima iz Bačkog Monoštora, Darko Vukašinović o Šimunu Vukašinoviću, Alojzije Stantić o tri naraštaja Bešlića.

Branka Pavić Blažetin

KEMLJA, POŽEGA – Isto tako kot i susjedi Bizonjci, i Kemlja će bogati vikend imati s hrvatskimi gosti. Naime, na inicijativu Francija Nemeta, ki danas živi u Beču, ali je rodom iz Kemlje, iz požeške osnovne škole će prvi put dospiti delegacija od 15 pedagogov skupa sa školskim direktorom da se uspostavi školsko partnerstvo. Gosti će 30. majuša, petak, jur diozimate na svetačnosti Dana herojev, u 19 uri početo s hrvatskom mašom u crikvi Hrvatske Kemlje. Otud idu pišice s lampuši svi nazočni do spomenika palih junakov u I. i II. svitskom boju do Magyarkimlea, kade će se takaj vijenac položiti. Zatim će u domu kulture biti priredjen prijem u čast gostov. Subotu, 31. majuša, u programu stoji izlet u Stari Grad, upoznavanje s krajinom Maloga Dunaja ter pokidob će se slaviti Dan društav, u 17 uri se začme šareni kulturni program s pozvanimi grupami iz Slovačke i Austrije. To su svirači i jačkari „Rosice“ iz Devinskoga Novoga Sela, sastav „Anno93“ iz Beča, a nastupat će, naravno, i domači ansambli, Mali Dunaj, Konoplje, tamburaši, kemljanski harmonikaši itd. Polag Seoske kuće će se kruh peći, a naticat će se i u kuhanju.

KOLJNOF – Na Majuško veselje se pripravljaју Koljnofci 31. majuša, subotu, kad će na Glavnom trgu majuško stablo „srušiti“ koljnofska mladina, uz pratnju tamburašev. Ovo je svenek prilika i za kušanje koljnofskoga vina, ali s mašču namaženi kruh isto tako neće biti za othitanje.

BIZONJA, DONJA DUBRAVA – Na trodnevni boravak, 29. majuša, četvrtak, će dospiti u Bizonju školska delegacija iz Medjimurja sa 40 dice ter učitelji. Ovo partnerstvo med školami dura jur 16 ljet dugo, i međjusobni posjeti, izleti su samo pojačali želju za češćim kontaktiranjem. Školari i njevi učitelji ovput će moći diozimate i u sadržajnom programu najveće manifestacije u Bizonji. Naime, od 29. majuša do 1. junija će trajati Dani Hrvatov, u kom će imati pedagogi veliku ulogu i zato pokidob će se diskutirati i o dvojezičnom podučavanju i o različiti forma uže suradnje sa sličnimi ustanovami matične zemlje.

SAMBOTEL – Hrvatska manjinska samouprava grada i kotrigi Društva sambotelskih Hrvatov će 31. majuša, subotu, u Kaniži dočekati svoje prijatelje iz Podsuseda, s kimi jur 16 ljet dugo stoju u kontaktu. Gosti s domaćini skupa će pohoditi prirodni park Őrség, a potom će se uz petrovisku svirku nastaviti druženje. Drugi dan, nediljna maša je u salezijskoj crikvi Sv. Kvirina, a za objedom će dojt do zbogomdavanja do narednoga ljeta.

Školska delegacija Sela u Sambotelu

Veseli dolazak školarov i učiteljic iz Sela u sambotelsku školu

Sve se je začelo u zdavnoj prošlosti, kad su Sambotel i Sisak uspostavili kontakte na fundamentu zajedničke prošlosti. Spomin na biskupa Sv. Kvirina ki je rođen u Sisku, a ubijen u nekadašnjoj Savariji, Sambotelu, dvi općine je nadovezao da budu u stalnom kontaktu. Na poticaj stare poznanice sisačkoga političkoga kruga Kristine Glavanić i novinark Timee Horvat, sambotelska Hrvatska manjinska samouprava je na početku minuloga ljeta uputila pismo sisačkomu gradskom peljačtvu da joj pomogne u povezivanju sambotelske škole Mihályja Vácia, kade peto ljetu teče hrvatska nastava, s jednom školom na njevom području. Nije dugo kasnio odgovor i školska delegacija iz Sela je lani u jesen pohodila naš grad, dokle su naši hrvatski školarci, roditelji ter učitelji nedavno bili u Zagrebu, a tamo su se strefili i sa školskim peljačtvom. Prvi put su (29. aprila) u velikom broju pohodili sambotelsku školu učiteljice ter dica iz Sela, ka je predgradska, moderna škola Siska, s novom

zgradom i s 240 učenici ter 35 zaposlenimi pedagogi. Kako je rekla ravnateljica škole Djurdjica Bočina, „Bavimo se pretežno ekološkim temam, zatim smo Unicefova škola, to znači da se borimo za sigurnost pod geslom „stop nasilju med dicom.“ Da se u ovoj školi s velikim elanom bavu zborovnim jačenjem, modernimi ples, dramskom aktivnošću, to smo vidili i u šarenom programu kojega su pokazali gosti pred mnoštvom publike u dvorani za tjelovježbanje. U ime domaćina, prijatelje iz Hrvatske je pozdravio mjesni školski direktor Gábor Németh i ukratko predstavio svoju ustanovu, a ne nazadnje je svim zaželjio lip dan s doživljaji. I pozvani gosti i domaćini su se pripravljali na ov susret s bogatim i šarenim večjezičnim spektaklom. Hrvatski učenici sambotelske škole, pod peljanjem učiteljice hrvatskoga jezika Gyöngyike Kapitar-Milišić, su prik recitacije, jačke i tancov predstavili sve to što su dovidob naučili na hrvatski ura ili u okviru plesne djelaonice s Petrom Škrapićem.

– Mi smo svi jako iznenadjeni, oduševljeni ovim dočekom. Polag prijateljstva koje nudimo školi, mislim da je vridnost ovih susretov zapravo u tom da ovdašnja dica, Gradišćanski Hrvati, od nas čuju izvornu hrvatsku rič, vidu neke kulturne sadržaje, što smo im danas donesli i što će isto tako čuda značiti i u daljnjoj suradnji dvih škol. Vjerujem da će naši partneri dojti k nam u Sisak, u naša Sela, spremni smo im biti domaćini i nudjati im gostoprimstvo. Ufam se da će oni dojti na povratni pohod do kraja ovoga ljeta – je još rekla gospodja Djurdjica Bočina. Pri ovom sastanku je i službeno predan poziv u ljetni tabor na Balaton. Naime, grad Sambotel je besplatno ponudio deset učenikom iz Siska mogućnost ljetovanja u Balatonberényu, a to bi bilo našoj dici još dodatna prilika da se vježbaju i uču hrvatski jezik. Po svečanom objedu gosti su se upoznali i sa znamenitosti Sambotela, s osobitom pažnjom na dugo čuvane hrvatske sadržaje, kot je to spomin-ploča hrvatskomu banu i pjesniku Ivanu Mažuraniću ki je ljetodan studirao u sambotelskom liceju, ili mramorna ploča Sv. Kvirina, sisačkoga biskupa, na mjestu njegove smrti.

-Tiho-

Svečana predaja darov. Sliva: Djurdjica Bočina, ravnateljica osnovne škole Sela, Kristina Sučić, stručna suradnica za školstvo grada Siska, Gyöngyi Kapitar-Milišić, učiteljica hrvatskoga jezika u Sambotelu, ter nje školski ravnatelj Gábor Németh

Sambotelski nogometaši i hrvatske plesačice hudo su se sprijateljili

Školari hrvatskoga jezika su s hrvatskom jačkom i folklorom pozdravili prijatelje

Nova učiteljica hrvatskoga jezika u Kalači i Baćinu

Odgovornost i učiteljica hrvatskoga jezika *Marija Prodan* od rujna prošle godine predaje hrvatski jezik u okviru kružoka u Katoličkoj osnovnoj školi Naše Gospe u Kalači, gdje hrvatski u nižim i višim razredima uči 50 učenika, okupljenih iz više gradskih škola. Prigodom gostovanja na Susretu hrvatskih učenika u Baji, upitali smo je o podučavanju hrvatskoga jezika i broju učenika.

– Imam 22 djece, to su niži razredi, jer u višim razredima predaje časna sestra iz Subotice. Četiri sata imam četvrtkom, dva sata s prvim, a dva sata s drugim, trećim i četvrtim razredom.

Na koji način radite, budući da je riječ o djeci koja dosada nisu učila hrvatski?

Hrvatska manjinska samouprava koja je pokrenula hrvatski kružok u Kalači, kupila nam je lijepe i dobre udžbenike. U prvom razredu učimo iz udžbenika Nudim ti slova Zlate Gergič, koja se jako sviđa i djeci. U ostalim razredima pak rabimo novu knjigu Anice Torjanac.

Kakvo je stanje u Baćinu?

Podučavanje hrvatskoga jezika preuzela sam u siječnju od umirovljene učiteljice Lenke Stanojev-Herner. Imamo 20 učenika koji uče hrvatski jezik. U prvom i osmom razredu ima ih samo po dvoje, u sedmom učenika nema, a u ostalim razredima ima po

3-4 učenika. Viši razredi hrvatski uče iz knjige Janje Živković-Mandić, a u nižima rabimo već spomenutu knjigu Anice Torjanac.

Kako ocjenjuješ rad djece?

Djeca su jako dobra i zanimaju se za hrvatski jezik, stoga nije teško raditi s njima. Katkad na satu imamo i nešto plesa, jer još nije krenuo folklor, ali imamo malo vremena za to. Baćinska su djeca bila oduševljena kada smo nastupili na Rackom prelu, jer su doživjela velik uspjeh iako nismo imali ni mjesec dana da se pripremimo.

Kako stoje upisi, ima li već naznaka kako će se kretati broj učenika iduće školske godine?

U Kalači se prijavilo 18 prvša, a ima još roditelja koji su izrazili želju da bi rado upisali svoje dijete na hrvatski jezik. Za Baćino još ne znam.

Kakvi su tvoji planovi, ostaješ li i dalje u Kalači i Baćinu?

Zasada sigurno jer sam još na porođajnom dopustu. Ovo stignem raditi iako spomenutih dana putujem u Baćino i Kalaču. Za stalno bi mi još bilo mnogo raditi, jer inače sam odgojiteljica Hrvatskog vrtić, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu, a živim u Baji.

Stipan Balatinac

Izradila: Dijana Kovači iz Fičehaza

Fratrri u zgodama i nezgodama

Nedavno je u nakladi „Svjetla riječi” i Franjevačkog samostana Rama – Ščit izašla knjiga *Fratrri u zgodama i nezgodama*. Ona sadrži anegdote, legende, izreke i kazivanja iz života fratara Bosne Srebrene.

Priredivač fra Tomislav Brković kaže: „Prikupljena je 381 (ne)zgodna podijeljena u četiri manja dijela. Prvi dio, naslovljen *U legendama*, donosi legende vezane za život bosanskih franjevaca koje imaju i stanovitu povijesnu osnovu. Drugi dio, *U kronikama*, sadrži kroničke zapise koje su, kako u objavljenim tako i u neobjavljenim kronikama, zabilježili pojedini franjevci. Treći, najveći dio, naslovljen *U razgovoru*, anegdotalno donosi zgođe vezane za život pojedinih franjevaca. U većini slučajeva oni su stvarni akteri događaja. Posljednji, četvrti dio – *U sjećanju*, donosi niz anegdota o franjevcima čiju izvornost, vjerodostojnost nije moguće dokazati, niti se ona može sa sigurnošću otkriti.”

Likovnu opremu knjige obogatila su karikature poznatoga karikaturista Otta Reisingera.

Fra Grgina molitva

Priča se da je fra Grgo Martić ovako pred smrt molio: Bože, došlo vrijeme da i ja k tebi pođem. Možeš me osuditi jer imaš zašto – čovjek sam. A možeš me i pomilovati – bilo bi bolje – jer time ti ništa ne gubiš, a ja puno dobivam.

Je li puno?

Dolazi Ramljak u župni ured na Ščitu i daje 300 DM fratrima za uzdržavanje. Fratar mu zahvaljuje te ga pita:

– A je li Vam to puno?
Ramljak odgovara:
– Meni je, ali Vama nije!

Bombastična ispovijed

Došao čovjek na ispovijed pa ga svećenik odmah upita:

– Što ste grijeshili?
– Sve.
Svećenik ga ponovno pita:
– Što sve?
A čovjek će:
– Ma sve, samo ne znam što te zanima!

Leona Sabolek

Adrien Nemet 1. razred, Koljnof

SERDAHEL – Hrvatska manjinska samouprava održala je svoju redovitu sjednicu na kojoj su razmotreni obavljene zadaci prvog tromjesečja 2008. g. te budućí planovi. U tekućoj se godini nastavlja jezíčni tečaj iz hrvatskoga jezika do svibnja, na trošak polaznika. Prema planovima, od preostalog novca planira se izlet u Hrvatsku najesen. Samouprava će tečaj opet pokrenuti od dobivene potpore iz natječaja. Dana 3. ožujka gostovalo je Hrvatsko kazalište iz Pečuha, a 18. ožujka priređen je običaj bojanja jaja. Predsjednik Stjepan Turul obavijestio je vijećnike da je utemeljena športsko-kulturna udruga i postoji mogućnost za učlanjenje. Samouprava predviđa izlet u Zagreb za najučestnije Osnovne škole Katarine Zrinski i međunarodni ekološko-čitalački tabor koji će biti skraćen, naime, natječaj nije pozitivno ocijenjen. U školi će 12. lipnja prirediti kviz „Tko zna više o Hrvatskoj?“. Dogovoreno je da će samouprava za djecu pokrenuti natječaj „Pričaj nam naši stari“ – prikupljanje kulturno-povijesne ostavštine. Na molbu mjesnoga dječjeg vrtića samouprava je odlučila da će ga potpomagati s 50 tisuća forinti. Jednako tako donesena je odluka da samouprava potpomogne Pomurske dane ribe, koji će se prirediti na Serdahelskom jezeru.

DONJI KRALJEVEC – Međimurska općina Donji Kraljevec već nekoliko godina dobro surađuje s Hrvatima iz Mađarske. Potpisala je ugovor o međusobnoj suradnji s naseljem Sumartonom, gradskom samoupravom XV. okruga i Hrvatskom manjinskom samoupravom XV. okruga grada Budimpešte. Suradnja je vrlo sadržajna, organiziraju se međusobni posjeti, gostovanja kulturnih udruga. U Donjem Kraljevcu 5. svibnja održan je Međunarodni susret folklornih skupina na kojem su lani nastupili plesači iz Petrovoga Sela i Sumartona. Ove je godine Hrvate iz Mađarske zastupao Ansambl „Luč“ iz Budimpešte, koji se predstavio spletom mađarskih plesova.

PUSTARA – Na Duhove u tom se naselju već tradicionalno priređuje Dan sela. Tako je to bilo i 10–11. svibnja ove godine. Budući da su Pustarčani oduvijek bili ljubitelji nogometa, a njihov nogometni klub je vrlo aktivan, prvog su dana održane nogometne utakmice i športska natjecanja. U nedjelju pred spomenikom junaka svjetskih ratova priređena je svečanost i položeni su vijenci, a poslije podne natjecanje u kuhanju i kulturni program na kojem je nastupio hrvatski ženski pjevački zbor s pomurskim pjesmama.

Vikendom 18. Dani Hrvata u Bizonji

„Budi vjeran svomu rodu!“

I ljetos će biti povorka na seoski ulica, uprav tako kot lani

Bizonjski načelnik Robert Kammerhofer će i ljetos pravoda rado kušati što će se kuhati na dvoru doma kulture

„Budi vjeran svomu rodu!“ – pod ovim geslom se organiziraju, sad jur 18. put, krajem majuša, Dani Hrvatov u Bizonji. Na ovu orijašku priredbu najsjevernije gradišćansko selo ljetos poziva od 29. majuša, četvrtka, sve do 1. junija, nedilje. Ova kulturno-gastronomsko-vjersko-športska manifestacija uobičajno dura tri dane dugo, no ovo ljeto u dodatku će u se zeti još i četvrtak, onda se očekuje dolazak školarov i školnikov iz Donje Dubrave. Za nje bude uvečer napravljena dičja zabava, a odraščene će pogostiti Hrvatska manjinska samouprava na skupnoj večeri. Petak, 30. majuša, dopodne je posvećeno znova dicitu u mjesnoj crikvi. Sv. mašu na hrvatskom jeziku, jur po staroj navadi vokalno i uz recitaciju, oblikuju školari. Zavolj hrvatskih gostov školsko slavlje nije pod upitnikom, ali posebno će se za školare i ovput održati hrvatski dan s igrama, ganjkama, jačkama, predstavama, tako da sve će se vrtiti oko hrvatstva, običajev i jezika. Svečuju, naravno, i dica u čuvarnici, zajedno s mališani iz kemljanske hrvatske čuvarnice Sunašce. Otpodne će minuti u športski naticanji, a uvečer će iz zabave prvenstveno pedagogi morati skočiti na ozbiljnije teme, s domaćimi školnikovcima u

diskusiju o dvojezičnosti. Do večera će u Bizonju zajti i tancoši Međunarodnoga folklornoga ansambla iz Slovačke, Hrvatske, Austrije ter iz različitih gradišćanskih sel, a u pivnici, klubu je predvidjen omladinski susret. Subotu ujutro još jedno će se na kola ganuti mjesni tamburaši da na vrime, sa svirkom zbudjaju stanovništvo sela. U dobrovoljnoj akciji će se sabrati poharaji, kolači, a na dvoru doma kulture kuhat će se objed, u izvedbi grup iz Hrvatske (Šenkovec, Brckovljani i MFA) ter pozvanih (Hrvati iz Staroga Grada) i domaćih društav. Pokidob je 31. majuš i Dan suprot kadenja (pušenja), organizatori svakoga pozivaju na besplatnu kontrolu zdravlja. Otpodne, početo od 15 uri krene od škole povorka do doma kulture s izvodjači Kulturnoga festivala. Program se začme jednu uru kasnije u domu kulture. Nastupaju plesači, tamburaši i jačkarice iz Donje Dubrave, mjesna dica iz čuvarnice, Međunarodni folklorni ansambl, jačkarni zbor iz Staroga Grada, bizonjska Tamburica, školska dica, jačkarni zbor Jorgovan. I ovput će biti posebno počaščeni člani hrvatske zajednice, dvi pedagoginje će ovput prikzeti zlatnu diplomu. Za večerom poziva Bizonjsko hrvatsko društvo u Hrvatski bal, u restoran Hrvatski raj. Na tomboli i ljetos velike i šalne nagrade pukaju jednako, a glavna nagrada će biti ljetovanje u Hrvatskoj, u ponudi Istria Toursa 94 d. o. o. Zadnji dan, s hrvatskom mašom, u takozvanoj dičjoj kavalkadi s kazališnom predstavom s lutkami, i djelaonicom za ručnu šikanost, vjerojatno će hudo odbižati. Bizonjske hrvatske dane podupiraju Javna zaklada za nacionalne i etničke manjine u Ugarskoj. Samouprava ter Hrvatska samouprava Jursko-mošonsko-šopronske županije, Seoska i Hrvatska manjinska samouprava Bizonje.

-Tiho-

Od hobija do poduzetništva

Otkada su popustili mrazovi i sunce malo zatopilo, u Serdahelu sve više nailazimo na nepoznate ljude koji se raspitaju za tamošnja jezera, na kojem se ljubitelji ribolova osjećaju kao u raj. Umjetna jezera na rubu Serdahela nude pravi okoliš za ribiče, naime, u jezerima od tri hektara ima 170–200 metričkih centa ribe: šarana, kesega, smudeva, somova. Tko želi uloviti i okušati svoje umijeće u pecanju, zacijelo će imati uspjeha.

Ostvarivanje tog „raja“ iskrslilo je u glavi Serdahelca Čabe Radija, koji je već od svoga djetinjstva „zaljubljen“ u ribolov. Njegov je san bio da se time bavi, i za danas uspio je svoj posao uskladiti sa svojim hobbijem. On gospodari Serdahelskim jezerom, on je tzv. gazda jezera.

Kako je sve to uspio, ispričao je dok smo prošetali pokraj ribnjaka, gdje se već nalazi i čarda, igralište za djecu, malo nogometno igralište, a planova ima i nadalje.

– Vazda su me privlačili voda i ribolov, odmalena sam član mjesnoga ribičkog društva, a bio sam i među redovima predsjedništva. Oko 2000. godine iskristalizirala je zamisao oko ostvarenja ribnjaka, zajedno s mojim prijateljem, poduzetnikom Stjepanom Horvatom, da izgradimo ribnjake. Zajedničkim smo snagama kupili pogodno zemljište. Samouprava nam je po vrlo povoljnoj cijeni prodala zemljište koje je bilo u njezinu vlasništvu. Naravno, najprije je trebalo provesti niz istraživanja, npr. je li zemlja ondje pogodna za izgradnju umjetnog jezera, ima li sloj zadržavanja vode, pa niz dozvola zbog ekoloških propisa. G. 2005. smo dobili dozvolu za djelovanje. Prvo smo poribljavali 15 metričkih centa ribe, potom još 40, a zasada imamo dvjestotinjak. Ribiči vole imati uspjeha, pa kako bi mogli loviti, treba dosta ribe držati u vodi. Inače, sada već samo toliko poribljavamo, koliko se i ulovi – kazao je Čaba Radi. Kako bi g. Radi to mogao stručno obavljati, trebao se i usavršiti. Učio je

iz knjiga na koji način treba gospodariti ribnjakom, kako treba nadzirati kakvoću vode, pripaziti na riblje bolesti, pratiti vremenske prilike. Odlazio je na druge ribnjake i zapažao na koji se način njeguje voda, zaprosio je pomoć od stručnjaka i sada mu je već sve u malom prstu. Na području od 5,5 hektara ima mjesta i za obitelji, zasadena su drveća, postavljene su klupe, igralište, gostionica, stoga neke obitelji cijeli dan provode na jezeru.

Ribnjake posjećuje godišnje 2000–2500 ribiča, redovito se organiziraju natjecanja često u suradnji s mjesnim ribičkim društvom. Gospodar jezera raduje se što dolaze sve više ribiča iz Slovenije i Hrvatske, preko kojih se veze proširuju. Serdahelsko jezero učlanjeno je i u Državni energo-tim kup, preko kojeg ribiči imaju mogućnost s dobrim rezultatima dospjeti i na neka državna natjecanja. To jezero svake godine potpomaže međunarodni čitalački i ekološki tabor, koji organiziraju tamošnja Hrvatska manjinska samouprava i ribičko društvo. Djeci je dopušten cjelodnevni boravak na jezerima, upoznaju se s gospodarenjem ribnjaka, mogu iskušati sreću i u ribolovu. Planova ima još. G. Radi osim ribolova želi nuditi i druge sadržaje mještanima i žiteljima regije. U suradnji s mjesnim udrugama kani organizirati kulturne, športske i gastronomske programe na jezeru. U svezi s tim povezao se s Hrvatskom manjinskom samoupravom sa željom da neke programe planiraju skupa.

Prema njegovu mišljenju Serdahelsko jezero trebalo bi postati mjestom na kojem se može družiti, rekreirati, zabavljati, stoga je kupio još zemlje u te svrhe. Sredinom lipnja na jezeru će biti organizirana manifestacija Pomurski dani ribe na kojem će naglasak dobiti kulinarstvo, naime, priredit će se fišijada uza zabavno-kulturni program. Očekuju se gosti i iz drugih hrvatskih regija.

Beta

SANTOVO – Idućih tjedana u santovačkoj župi priredit će se nekoliko svečanosti. Najprije 1. lipnja održat će se mađarska, a u nedjelju, 8. lipnja, i prva pričest hrvatske zajednice, na misi u pola 11 sati. Tjedan dana poslije, 15. lipnja, u Santovu će se upriličiti i krizmanje u okviru zajedničkoga misnog slavlja u 10 sati. Kako nam reče vjeroučiteljica Marica Jelić Mandić, ove će se godine pričestit jedanaestero, a potvrdu krizme primit će osmero hrvatske djece. Potvrdu krizme mladima će podijeliti nadbiskup kalačko-kečkemetški Balázs Bábel, koji će tom prigodom posvetiti i obnovljene crkvene orgulje.

BUDIMPEŠTA – Dana 30. svibnja u HOŠIG-u će se organizirati Dan Đačke samouprave. U okviru tog programa od 8.30 će se održati skupština, odnosno izabrat će i nove članove Đačke samouprave jer će sadašnja predsjednica Flora Marković sljedeće godine maturirati. Od 10 sati Éva Batu, majka Éve Veszelovszky, predavat će gimnazijalcima o problemima učenja u knjižnici škole. Od 11.30 u auli škole, kao završetak Dana, bit će zajedničko plesanje.

BUDIMPEŠTA – U Hrvatskoj osnovnoj školi 12. lipnja, s početkom od 17 sati, u auli škole bit će svečano opraštanje 8. razreda.

SALANTA – U petak, 9. svibnja, u tom je selu održan „Dan mikroregije“. Stručni programi i predavanja odvijali su se u mjesnom domu kulture, a nazočne su pozdravili salantski načelnik Zoltán Dunai i predsjednica Udruge pečuške mikroregije Zita Kajdy. Predavalo se o mogućnostima zapošljavanja u sferi javnih radova, te se raspravljalo na temu i odgovaralo na pitanje „Što je naselje u kojem se može živjeti?“. Ugledni stručnjaci, sveučilišni profesori i djelatnici Mađarske akademije uz načelnike uzornih malih naselja imali su i posebne stručne radionice. Četvrti Pečuški mikroregijski dani imaju za cilj jačati suradnju članova mikroregije, međusobno upoznavanje, jačanje zajedništva, formiranje zajedničke slike, vizije budućnosti te zajedničkog mišljenja koje će obogaćivati mikroregiju. Veliku ulogu u životu naselja imaju javni djelatnici, oni koji vode naselje te civilne organizacije, ali i sami stanovnici. Poslije podne jednosatnim programom predstavio se KUD „Marica“. U kulturnom programu nastupili su mali i veliki plesači te ženski zbor i tamburaši KUD-a. Osim njih nastupili su i plesači iz Kisherenda predstavivši se s mađarskim plesovima.

Obavijest

Poštovani čitatelji i slušatelji! Obavještavamo vas da će se svečani program u povodu 320. obljetnice dolaska bunjevačkih Hrvata u Mađarsku, koji će biti održan 31. svibnja u Baji, moći uživo pratiti slikom i tonom preko Radija Croatice. Kliknite 31. svibnja na www.radio.croatia.hu, internetski radio Hrvata u Mađarskoj!

Međunarodna ulična utrka u Virovitici

Sredinom travnja, održana je 4. Međunarodna ulična utrka u Virovitici pod nazivom „Virovitica 1, 2, 3, 4... Doživjeti stotu”. Trčalo se asfaltiranom cestom ulicama grada, bez uspona. Organizatori utrke bili su: Grad Virovitica, Turistička zajednica grada Virovitice, Športska zajednica grada Virovitice i Informativni centar Virovitica. Osigurane su vrijedne novčane nagrade za seniorske utrke, a i športske nagrade – pehari i medalje za sve ostale dobi. Nastupali su: djeca predškolske dobi (djevojčice, dječaci), učenici (djevojčice, dječaci), omladinke, omladinci, rekreativke i rekreativci, te seniorke i seniori. Trčalo se u 17 utrka svih kategorija od predškolske dobi (2002. godišta), školske dobi, djevojčice i dječaci u kategorijama od 8 do 14 g., starije djevojčice i dječaci od 16. g., omladinke i omladinci od 18. g., seniorke i seniori, te rekreativci od 40. g. i više. Svakako, najzanimljivije utrke bile su u kategoriji seniorki i seniora, koje su bile i novčano nagrađivane. Pobjednica seniorske utrke na 3.235 metara Ida Šurbek iz Slovenije, uza športske nagrade osvojila je i novčanu nagradu od 4.500 kn, a pobjednik seniorske utrke na 5.420 m Balázs Csillag iz Mađarske 6.000 kn. Novčano su nagrađivani seniorke i seniori do 4. mjesta. Svim natjecateljima bio je osiguran besplatan obrok, sok i majice s logom utrke „Virovitica 1, 2, 3, 4...”.

U Bjelovaru i Velikome Trojstvu

Marko Kovač i Tibor Čuč u društvu ministra vanjskih poslova Republike Hrvatske Gordana Jandrokovića

Prvenstveni cilj pri osnivanju Zemaljskoga društva hrvatsko-mađarskog prijateljstva bio je povezivanje Hrvata iz Mađarske i Mađara iz Hrvatske, naime, problemi su slični, i možda su samo nove informacije potrebne za njihovo rješavanje. Predsjednik Marko Kovač i dopredsjednik Tibor Čuč pokušavaju što bolje djelovati pri uspostavljanju kontakata preko granice, na to ukazuje i broj članova iz Hrvatske (više od četrdeset), a treba istaći i to da iz Šomodske županije 23 naselja imaju prijateljsku suradnju s nekim naseljem iz Hrvatske, u čemu je velik udio imalo i Prijateljsko društvo. Povezivanja su vrlo aktivna tijekom cijele godine na raznim poljima. Društvo je povezalolo fakultete iz Kapošvara sa zagrebačkim fakultetom, srednje škole imaju prijateljske škole iz Hrvatske, a surađuje se i na polju poljoprivrede.

Članovi predsjedništva Društva rado se odazivaju na pozive iz Hrvatske jer, kako reče, njegov predsjednik g. Kovač, prijateljski odnosi mogu se gajiti tek tako ako obje strane dovoljno pozornosti posvećuju jedan drugom.

Nedavno su članovi predsjedništva boravili u Bjelovaru na Danu Europe, na kojem su nazočni bili veleposlanici iz sedam zemalja: iz Engleske, Francuske, Italije, Češke, Švedske, Hrvatske, Mađarske i Bruxellesa.

U okviru programa Europskoga tjedna u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, na bjelovarskom su korzu postavljeni prigodni štandovi

na kojima su predstavljene europske zemlje, uz dijeljenje promidžbenoga materijala i kušanje kulinarskih i drugih specijaliteta. U Visokom učilištu održano je predavanje „Republika Hrvatska na putu prema EU i iskustva zemalja članica” na kojem su gosti, među ostalima i predstavnici iz Kapošvara iznijeli iskustva i mišljenja o članstvu Europske unije.

Drugi događaj na kojem su sudjelovali predstavnici Društva bili su Dani Velikoga Trojstva u Hrvatskoj, zbratimljenog naselja Kadarkúta, u čijem je povezivanju veliku ulogu imalo Hrvatsko-mađarsko društvo.

Izaslanstvo Društva, koje su predvodili Marko Kovač, predsjednik, Tibor Čuč, dopredsjednik, i Marija Arato, članica predsjedništva, zajedno s članovima iz Hrvatske 16–18. svibnja nazočili su na trodnevnoj manifestaciji na kojem je proslavljena 15. obljetnica osnivanja općine Svetoga Trojstva.

József Verkman, gradonačelnik Kadarkúta, i Ivan Kovačić, gradonačelnik Velikoga Trojstva, razgovarali su o mogućnostima daljnje suradnje. Na svečanoj sjednici općine nazočila je i Đurđa Adlešić, dopredsjednica Hrvatskog sabora, koja je zahvalila Hrvatsko-mađarskom društvu na povezivanju gradova.

U sklopu programa „Gulašijada” članovi Društva dokazali su se i u kuhanju gulaša.

beta